

Nr 1245

Av herrar Josefson i Arrie och Hansson i Skegrie, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 71, med förslag till förordning om ändring i förordningen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1059 i Första kammaren)

Som ett led i den omläggning av förmögenhetsbeskattningen och av arvs- och gåvobeskattningen, som föreslås i Kungl. Maj:ts proposition nr 71, avses särskilda regler införas vid beräkningen av skatt på förmögenheter, som är placerade i mindre familjeföretag som bedriver jordbruk, skogsbruk eller rörelse. Som helhet ger den föreslagna ordningen ökade möjligheter att uppnå en rättvist avvägd beskattning, och den måste därför hälsas med tillfredsställelse. Allvarliga invändningar kan dock resas mot vissa delar av förslaget.

Då det gäller kapital som är placerat i t. ex. banktillgodohavanden och börsnoterade aktier är det i allmänhet relativt lätt att fastställa vilken skattekraft vederbörande förmögenhetsägare har. Detta är däremot betydligt svårare då förmögenheten utgörs av fastigheter och inventarier i jordbruk och rörelse. Kapitalet utgör då först och främst ett redskap för inkomstens förvärvande. Som framhålls i propositionen talar starka skäl för försiktighet då det gäller att beskatta sådan förmögenhet. Förmögenhetsskatten blir i många fall att betrakta som en ren driftsutgift. Förmögenhetsökningar, som inte motsvaras av någon ökning av den årliga avkastningen, utgör därmed en direkt belastning för företaget.

Detta problem är särskilt markerat inom jordbruket. Fastighetspriserna och därmed taxeringsvärdena, som ligger till grund för förmögenhetsbeskattningen, influeras i hög grad av andra faktorer än lönsamheten inom näringen. Markköpen för tätbebyggelse, fritidsområden o. s. v. har tillsammans med de rena spekulationsköpen en tendens att pressa priserna även på rena jordbruksfastigheter uppåt utan att avkastningen påverkas. Den ökade skattebördan som då uppkommer utgör ofta en kraftig belastning på jordbruksföretagets likviditet och en hämmande faktor för utvecklingen på längre sikt.

En fortsatt utveckling i denna riktning skulle komma i direkt konflikt med de jordbrukspolitiska målsättningarna. Möjligheterna minskar att skapa bärkraftiga familj jordbruk. Det allmänna ekonomiska läget i jordbruket är därtill så pressat, att inte ens de rationellt skötta företagen kan bära någon ytterligare kostnadsstegring utan att det får allvarliga efterverkningar. Detta gäller inte minst i nuvarande situation med mycket hög ränta.

Det är enligt vår mening därför synnerligen angeläget att förebygga att höjningarna av taxeringsvärdena i jordbruket får skattemässiga konsekvenser, som går utöver förändringarna i lönsamhet och den allmänna prisutvecklingen. Dessa problem har enligt vår mening inte tillräckligt beaktats vid utformningen av de nya reglerna för kapitalbeskattningen.

För att något belysa vilket skatteutfall årets taxeringsvärdehöjningar medför med de föreslagna skattereglerna kan följande typexempel anföras. En jordbruksegendom i södra Sveriges slättbygder, som omfattar 50 ha, hade före 1970 års allmänna fastighetstaxering ett taxeringsvärde på 450 000 kr. Inventariernas värde uppgick till 150 000 kr. och skulderna på egendomen till 450 000 kr. Ägarens nettoförmögenhet var sålunda 150 000 kr. Fastigheten taxeras i år upp med 60 % och taxeringsvärdet blir sålunda 720 000 kr. Med oförändrat värde på inventarierna och oförändrade skulder ökar nettoförmögenheten med ens till 420 000 kr. Med det gamla taxeringsvärdet och hittills gällande skatteregler har förmögenhetsskatten varit 400 kr. om året men ökar efter taxeringsvärdehöjningen och skatteomläggningen till 3 650 kr. per år.

Den från jordbrukssynpunkt viktigaste invändningen mot det föreslagna systemet är utan tvekan att 25-procentsavdraget vid beräkningen av den skattepliktiga förmögenheten endast kan utnyttjas om nettoförmögenheten överstiger 500 000 kr. Visserligen har viss hänsyn tagits härtill vid utformningen av skalan, men det är angeläget att det nämnda avdraget kan utnyttjas även i något lägre förmögenhetsskikt. Vi föreslår därför att avdrag medges på den del av förmögenheten som överstiger 300 000 kr. (upp till högst 2 milj. kr.) om förmögenheten är bunden i företag på föreskrivet sätt. Verkningen av det ökade skattefria bottenbeloppet minskar successivt för att helt upphöra vid 450 000 kr., vilket ytterligare talar för en sådan åtgärd. Därmed kommer man också något närmare den målsättning finansministern uppställt i finansplanen: att undvika icke önskvärda skatteeffekter av årets allmänna fastighetstaxering.

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 71 beslutar, att 6 § i *Förordning om beräkning i vissa fall av beskattningsbar förmögenhet som är att hänföra till företag* skall ha följande lydelse:

6 §

Avdrag medges med 25 procent av den del av den skattskyldiges skattepliktiga förmögenhet som överstiger 300 000 kr. Den skattepliktiga förmögenheten — — — avräknas från denna.

Stockholm den 1 april 1970

Stig Josefson (cp)

i Arrie

Nils G. Hansson (cp)

i Skegrie